

ՎԱՐՎԱՆԻՑ

Յուզահանդես՝ նվիրված Արա Բեհարյանի ծննդյան 100-ամյակին

Հայաստանի ազգային դասերաբանական վարչությունից 23-ին, ժամը 15:00-ին, կրթական հոբելյանական ճամբարում նվիրված շնորհակալական նկարիչ, որոշակապես Արա Բեհարյանի ծննդյան 100-ամյակին: Նույն օրը սեղի կունենան նաև նկարչի աշխատանքների ծավալուն դասերաբանական ցուցահանդեսը:

Արա Բեհարյանի աշխատանքները

Յուզահանդեսում կներկայացվեն արվեստագետի գեղանկարչական և գրաֆիկական աշխատանքները, որոնց մի մասը ընթացիկ սեփականությունն է եւ ցուցադրվում է առաջին անգամ: Բեհարյանի բնակարանում եւ նախընտրված առանձնահատուկ սեղ ունի գյուղական կյանքը դարձրելու ընդհանրացված, զերծ կենցաղային, ազգագրական շեշտակցությունները: Գիմարկարներում ներկայացված են մարդկային զանազան աղբյուրներ նկարչի մեթոդների մարմնավորումը:

Նշենք, որ Արա Բեհարյանը ծնվել է 1913 թ. հունիսի 12-ին Աֆիոն-Կարահիսարում (Թուրքիա): 1925 թվականին ընթացիկ հեռակապակց հայրենադարձվել է Խորհրդային Հայաստան: 1932 թ. ավարտել է Երևանի գեղարվեստաարդյունաբերական ժողովրդական ինժեներական դպրոցը, 1939 թ. Լենինգրադի համառոտական գեղարվեստի ակադեմիան: Մասնակցել է Հայրենական մեծ պատերազմին:

1945-1986 թթ դասավանդել է Երևանի Պետական գեղարվեստաբանական ինստիտուտում, 1947-1950 թթ Երևանի Փանոս Թերլեմեզյանի

անվան գեղարվեստի ուսումնարանում: Արա Բեհարյանի աշխատանքները ցուցադրվել են արևմտահայկական բազմաթիվ երկրներում՝ Ռուսաստանում, Լիբանանում, Կանադայում, Բելգիայում, Ֆրանսիայում, Բուլղարիայում, Ռումինիայում, Հունգարիայում, Վիեննայում, Կորեայում, Չեխոսլովակիայում, Իսրայելում, Գերմանիայում, Սոնդրիայում, Շրի Լանկայում: Իսկ անհասկանալի ճանաչում է եկել Երևանում (1947թ., 1963թ.), Մոսկվայում (1964թ.), Լիվոնում, Լուբլինում (1980թ.), Չափերում: Յուզահանդեսն իրականացվում է մեկուկես ամսաշաբաթյան աշակերտությամբ:

Երևանյան 7-րդ երաժշտական փառատոնը լի կլիսի հեռախոսային հյուրերով

Ինչպես արդեն ավանդույթ է դարձել, սեպտեմբերին կունենանք Երևանյան 7-րդ միջազգային երաժշտական փառատոնը: Հայաստանի ղեկավարող ֆիլհարմոնիկ նվագախումբի հեծ հանդիսավոր բացմանը կներկայանա ջութակահար Իզաբել Ֆաուսթը (Չեխոսլովակիա):

Բացումը սեղի կունենան սեպտեմբերի 11, ժամը 19:00, Արամ Խաչատրյան համերգասրահում: Ծրագրում կհնչեն՝ Վոլֆգանգ Ամադեուս Մոցարտի կոնցերտներ թիվ 1 եւ 4, Արամ Խաչատրյանի Սիմֆոնիա թիվ 2:

Նշենք, որ Իզաբել Ֆաուսթը ջութակի դասեր է վերցրել սկսած 5 տարեկանից եւ վերադասարանվել է Զրիստոֆ Պոպենի (Christoph Poppen) եւ Դենիս Չիգոնդի (Denes Zsigmondy) մոտ: Շուրջ 9 տարի ամբողջ էլ ֆրանսիայում, որտեղ էլ գտնվել է իր ամառյա անակոնում: 2004 թվականին ստացել է որոշակապես կոչում Բեռլինի արվեստի համալսարանում: Որոշ մեծ նվագախմբերի հետ է ելել մի տարի մեծ նվագախմբերի հետ:

Իզաբել Ֆաուսթը Leopold Mozart International Violin, Premio Quadrivio, Paganini մրցույթներում արժանացել է առաջին մրցանակային տեղին, իսկ Gramophone մրցույթում՝ «Տարվա երիտասարդ արտիստ» կոչմանը իր առաջին CD-ի համար: Երևանյան 7-րդ միջազգային երաժշտական փառատոնի հաջորդ համերգը սեղի կունենան սեպտեմբերի 16-ին, որի ընթացքում կհնչեն

«Հայկական նոթաստեր» վեդը՝ անգլերեն

Ուկրաինայում ծնված ազգությամբ իրեա հայտնի լրագրող Վասիլի Գրոսմանի «Հայկական նոթաստեր» վեդը բարձրանվել է անգլերեն: «Արմենոլոգ» վկայակոչելով The Spectator-ին, տեղեկացնում է, որ գիրքը բարձրանել է Ռոբերտ Ել լիզաբեթ Զենդերերից: «Հայկական նոթաստեր»-ի վրա Գրոսմանը սկսել է աշխատել 1962 թվականից: 12 գլխից բաղկացած գիրքն հեղինակը հմտորեն ղեկավարել է Արմենյան Հայաստան կասարած իր ծանաղարհորդությունը: Վեդում հեղինակը վեր է հանում հեռակապակց գաղափարը. «1915 թվականի Օսմանյան թուրքերի կազմակերպած Հայոց ցեղասպանությունը սկզբնավորեց ոճագործությունների մի ողջ դարաշրջան, որի հաջորդ փուլը հիսլերյան եւ սալիմյան բռնադատություններն էին»:

Անուշավան Զաֆարյանի անունը հայտնի է Հայաստանի եւ արտերկրի (Վրաստան, Ռուսաստան, Ուկրաինա եւ այլ) գիտական, մշակութային ցեղանկարներին: ՀՀ Գիտությունների ազգային ակադեմիայի «Պատմաբանասիրական հանդես»-ի գլխավոր խմբագիր տեղակալ, ՀՀ Ազգային ժողովի հրատարակչության վարիչ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր Անուշավան Զաֆարյանը իր բազմաթիվ գիտական, ստեղծագործական կյանքի ընթացքում հասնել է հասկացնում հայ եւ այլ ժողովուրդների դասական, գիտական, մշակութային փոխառնչություններին:

Ների Օսիթ Մանդելեյանի, Պաուլ Դաւիթի, Տիգրան Տարիբեի հետ ստեղծագործական սիրունակությունը: Հիշատակված աշխատանքների մեջ Անուշավան Զաֆարյանը ներկայացնում է նաև այդ օրերի Իլյա Երեմյուզի Վալերի Բրյուսովի, Ալեքսանդր Բրյուսովի, Վլադիմիր Մայակովսկու մասին գրած հոդված-ակնարկները եւ զուգահեռներ է անցկացնում սարիներ անց գրողի հրատարակած «Մարդիկ, սարիներ, կյանք» գրքում վերոհիշյալ բանաստեղծների մասին նրա բնութագրությունների հետ: Անուշավան Զաֆարյանի մասնակցությունը եւ վերլուծությամբ այս բոլոր նյութերն, աներկայաբան,

դեմերի շարին: Դրա վրա աղանջները մեկը «Բանաստեղծների համարություն» գործունեության մասին: Հեղինակն իր հասնում հավուր դասաճի անդրադարձնում է «Բանաստեղծների համարություն» անդամների սերս առնչություններին՝ Թիֆլիսի հայ մշակութային կյանքի, մասնավորապես Հովհաննես Թումանյանի հետ: Փաստ, որ առավել մեծ արժեք է հաղորդում սկյալ աշխատությունը: Նա նույն է, որ 1910-ականներին Թիֆլիսում աղողը, ստեղծագործող ռուս բանաստեղծները, գրողները բարձր գնահատանքով էին արժեարժան Հովհաննես Թումանյանին, դասերը նրան համախառնաբար դրեցին իրենցից:

Արժեքավոր ուսումնասիրություններ

Իր հետազոտությունները եւ արժեքավոր ուսումնասիրությունները թվում են հրատարակված գրքերը. «Ռուս գրողները Անդրկովկասում եւ հայ գրական կյանքը 1914-1920 թթ.», «Ռուս գրագետները եւ հայ իրականությունը 20-րդ դարի 10-ական թվականներին», «Ալեքսանդր Կոլեբայկինը եւ Հայաստանը», «Հայ ժողովրդի ողբերգությունը ռուս գրագետների գնահատությամբ», «Բորիս Լազարեցիին Հայաստանի եւ հայ կյանքի մասին», «Սերգեյ Գորոդեցկին Արեւմտյան Հայաստանում եւ Անդրկովկասում» եւ այլ:

Մուր խոսք եւ հիշյալ գրողների եւ իրենց ժամանակաշրջանի գրականության, դասական անդաստանում:

Հիշատակյալ եւ հրատարակված իր մյուս գիտական ուսումնասիրություններում Անուշավան Զաֆարյանը գիտական խորհրդաց եւ բազմաթիվ վերլուծությամբ, հայորդու օրյեկիսիվ գնահատանքով ներկայացնում է այլազգի մշակութային կյանք, գիտականների, գրողների գնահատանք, մշակութային լայնադաս ու յուրօրինակ փոխառնչությունները հայ իրականության հետ:

Մուր խոսք եւ հիշյալ գրողների եւ իրենց ժամանակաշրջանի գրականության, դասական անդաստանում: Մուր խոսք եւ հիշյալ գրողների եւ իրենց ժամանակաշրջանի գրականության, դասական անդաստանում: Մուր խոսք եւ հիշյալ գրողների եւ իրենց ժամանակաշրջանի գրականության, դասական անդաստանում:

Վերջերս լույս տեսած նրա գրքերը նուր եւ ուշագրավ խոսք եւ այդ աստիճանում: Դրանից զգալիորեն հարստացնում են թե՛ գիտական ուսումնասիրությունների ոլորտը, թե՛ ընթերցողի դասերաբանական, հասարակական կյանքի սարքեր թվականների մասին: Նաև հաղորդում են փաստագրական մուր սկյալներ ռուս հայտնի եւ մեզանում ոչ այնքան ճանաչված գրողների, բանաստեղծների ստեղծագործական կյանքից, որոնք ուրու ժամանակ ամբողջ էլ գործել են Անդրկովկասի մշակութային կենտրոն Թիֆլիսում:

«Իլյա Երեմյուզի Թիֆլիսյան օրերը» գիրքը մանրամասնորեն ներկայացնում է 1920 թ. սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներին ռուս հայտնի գրողի, հրատարակագրի թիֆլիսյան օրերի գրական-հասարակական գործունեությունը, որը հարուստ էր անվանի բանաստեղծների հետ հարաբերություններով:

«Իլյա Երեմյուզի Թիֆլիսյան օրերը» գիրքը մանրամասնորեն ներկայացնում է 1920 թ. սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներին ռուս հայտնի գրողի, հրատարակագրի թիֆլիսյան օրերի գրական-հասարակական գործունեությունը, որը հարուստ էր անվանի բանաստեղծների հետ հարաբերություններով:

10 հայ կասարողներ՝ Էդինբուրգում

«Edinburgh Festival Fringe» երաժշտական փառատոնը, որ օգոստոսի 2-ից մինչեւ 26-ը սեղի է ունենում Էդինբուրգում, համարվում է երկրագնդի խոշորագույն մշակութային իրադարձությունը: Ըստ «Արմենի միուր-սիեթեթեր» շաբաթաթերթի լրագրության, այս տարի առաջին անգամ այդ փառատոնին են մասնակցում տասը հայ արվեստագետներ իրենց «Երկար ճանաղարհ Հայաստանից» ծրագրով, որը վերջին ռոդեին է հաջողվել ընդգրկել փառատոնի ելույթների շարքում: Խումբը բաղկացած է տասը անդամներից (հարդ ռոդեից մինչեւ ժողովրդական երգի) կասարողներից՝ Դան Մախուրյան, Դան Ֆիլիպ, «Բանբի» եւ «Ջարահունջ» խմբեր: Նրանց միացնում է երաժշտության հանդեպ ունեցած իրենց կիրքը եւ նվիրվածությունը: Հարուստ Փանոսյանն ու Ան-

Մուր խոսք եւ հիշյալ գրողների եւ իրենց ժամանակաշրջանի գրականության, դասական անդաստանում:

Մուր խոսք եւ հիշյալ գրողների եւ իրենց ժամանակաշրջանի գրականության, դասական անդաստանում:

1-ին էջից

Ինչի՞ն ենք ստասում: Որ դառնական վիճակում եմք: Որ սուրճը՝ Հայաստանը, ու խարխուլի՞ նրա վեճը, հեռախոսը՝ Մայր եկեղեցին:

Մենք դարձ ենք մեր եկեղեցուն: Թեկուզ այն բանի համար, որ մեզ հայ էր մասնավորապես ընթացում: Պարսք ենք, քանի որ փոխարինել է մեր դասակարգային վերջինս կորցնելու երկար ու ձիգ դարերի ընթացում: Զանի որ ստալինականության դժմո՞ղակ սարհմերին, ի հեռու կստանանք մեր իրավունքները, զնդակահարությունների ու հետադարձումների, սրբորեն ու հավասարմունքով դառնալու համար մեզ հավասարում ենք:

Ժամանակ է հասկանալ, ըմբռնել, ընկալել, որ եկեղեցին մենք ենք, մեր սերունդները, մեր անցյալը, մերկան ու աղաքան: Եվ քանի որ բոլորս, մի կողմ ֆաշիզմ, հետևում ենք ծավալվող զարգացումներին,

կան արդարադատության հետ, սակայն որևէ գիտնականի հիմնավորված նկատմամբ եղած կասկածները: Լավ, ենթադրենք, Ս. Վաչեան հրեզակ չէ, սակայն, այդ դեպքում ինչու՞ նույն անբարեհաճ վերաբերմունքի է արժանանում Նիսի նոր հոգեւոր հովիվը՝ Ս. Գրիգոր արեղա խաչատրյանը: Ուրեմն, հարցը Ս. Վաչեի մեջ չէ...

Ս. Երուսաղեմի հայոց նորընտիր դասրիարք Ս. Նուրհան արեղախոսու Մանուկյանի նամակը Վեհափառի ոչ միայն աննախադեմ ու մտածող է, այլև մի քանի նոր հարցեր հարուցող:

Ինչու՞ Հայ եկեղեցու առաջնորդին՝ մեր նվիրադրված քառասունամյա մեկի դասրիարքի նամակը համացանցում ու մամուլում հայտնվեց ավելի վաղ, քան հասարակական կյանքում: Ուրեմն, այդ գրությունն այլ նպատակներ էր հետադարձում:

գումարվելիք Երուսաղեմի ժողովին, այլև Մայր աթոռ ժամանող Ս. Արիս արեղախոսու Շիրվանյանը չի ներկայացնի Ս. Երուսաղեմի դասրիարքությունը:

Ինչ է այս ստալինական ընթացումը: Ինչու՞, ակնհայտ ոսնձգություն մեր եկեղեցու միասնության դեմ: Ի դեպ, չգիտեմ, մամուլում հարցում Պարսիարք Սրբազանի ցանկությունը բավական է, թե՞ հարկավոր է դասրիարքության միաբանական ժողովի որոշումը:

Ինչպե՞ս դեմ է դուրս գալ այս փակուղուց: Կհամարձակվե՞նք Ամենադատի դասրիարքի հորը հորդորել վերանայելու իր հայտարարությունը եւ գալ Երուսաղեմի ժողովի: Արժե՞ք, արդյո՞ք, որ մեր եկեղեցու դասրիարքը նրա անունը մեզի իբրև դասրիարքի:

Հարց է ծագում, ինչու՞ հարգարժան Պարսիարք չի ուզում մասնակցել Երուսաղեմի ժողովին ու չարժանանալ իրեն

դին լայն է այս ոլորի վերաբերյալ գիտելիքների անորոշ դասը: Մեր վեհափառի հեղինակությունն ու վստահելիությունը հաշվառվելով, քանի՞ միլիոն դոլար է բերվել մեր եկեղեցու բազմաբնույթ ծրագրերում ներգրավվելու համար: Բավական է մեկ անգամ ժամանակ Ռուսաստանի մայրաքաղաք Մոսկվայի կենտրոնում վեր խոյացած հոյակերտ սաճարը, որդեսգի ճանաչման գնահատական սրվի Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի եկեղեցաբան ու ազգաբան գործունեությունը:

Վստահ են, որ, եթե անգամ մեր կաթողիկոսն այլևս ոչինչ չնախաձեռնի, աղա մեր եկեղեցու ու ժողովրդի դասրիարքի մեջ մա արդեն իրավամբ վստահվել է շինարար ու կենտրոն կաթողիկոսի անունը:

Ի դեպ, եկեղեցու մասին գրող մեր լրագրողների մասին: Նրանցից լավագույնը մեր էին ծնվել կան երեխա էին, երբ 1994-95 թթ., Վազգեն Ա վեհափառի վախճանվելուց

Տաղադեւն անթույլատրելի ու աններելի է Մտնումներ մեր եկեղեցու դեմ հարշակումների առիթով

Եվ ինչ կասարվեց Ֆրանսիայի հայոց թեմում, իսկապես, ցավալի է ու մտածող: Տասնամյակների երազն իրականություն դարձավ, երբ մեր հնագույն ու հեղինակավոր համայնքներից մեկում, վերջապես, թեմ ձեւավորվեց: Առաջնորդ ընտրված Ս. Նուրհան արեղախոսու Չախատրյանը փորձեց լուրջ աշխատանք կատարել թեմի հիմքերը ստեղծելու ու ամրապնդելու գործում: Գնահատելով Սրբազանի հորը ու մեծ հարգանքներով նրա նկատմամբ, ակտիվորեն ու ցավ առնելով, սեղեկանալով նրա հրաժարականի դիմումի մասին: Ոչ ոք կասար ցավ ու ակտիվորեն, երբ դիմումը Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածին չհասած, Սրբազան հայրը օտարաց հարցադրույց թա փարհզապառ ռադիոկայանին, ինչին հետեւեցին սարաբնույթ մեկնաբանությունները (երեւի թե, դա մեր սեղեկական դարի առանձնահատկություններից է, երբ որեւէ իրադարձություն մեկ ակնթարթում ստանում է «մեդիաշիկ» բնույթ):

Մենք իսկույն եւեթ հրապարակված դիմումի բովանդակությունից, Սրբազան հայրը վիրավորվել է Փարիզի օդանավակայանում Վեհափառի ասածից: Զգիտեմ, ինչ հույզեր են արթնում առաջնորդ Սրբազանի հոգին, սակայն, դարձ չէ, որ կաթողիկոսի «Եթե Ս. Վաչեի հարցը չլուծես, աղա Մայր աթոռի հետ այլևս գործ չունես» հուզալիառն հայտարարությունն ավելի քան հռետորական էր, քան, ասեմք, գործնական: Դա հո չէ՞ր նշանակում, որ հաջորդ օրն իսկ Ս. Նուրհան սրբազանին, որը ոչ միայն թեմի առաջնորդ էր, այլև Արեւմտյան Եվրոպայի հայրապետական դասրիարք ու Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածինի Գերագույն հոգեւոր խորհրդի անդամ, Մայր աթոռի հետ հարաբերությունը խզված կլինե...

Զգիտեմ, ինչից է վիրավորվել Սրբազան հայրը, սակայն իր համար վիրավորական չէ, որ Հայ եկեղեցու, առավել եւս իր առաջնորդած թեմին մաս կազմող ֆահանգ ընտանիքի արդուսը վասակում է, ինչպես հայտնում են ֆրանսիայի համամիջ, դասակ աշխատելով ակտիվացնելու:

Հայտնի է, որ Ս. Վաչե ֆահանգ Հայրապետական խորհրդի է ունեցել ֆրանսիական արդարադատության հետ, սակայն որևէ գիտնականի հիմնավորված նկատմամբ եղած կասկածները: Լավ, ենթադրենք, Ս. Վաչեան հրեզակ չէ, սակայն, այդ դեպքում ինչու՞ նույն անբարեհաճ վերաբերմունքի է արժանանում Նիսի նոր հոգեւոր հովիվը՝ Ս. Գրիգոր արեղա խաչատրյանը: Ուրեմն, հարցը Ս. Վաչեի մեջ չէ...

Ս. Երուսաղեմի նորընտիր դասրիարք Միսի որ գար Մայր աթոռ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի օրհնությունը ստանալու, Մայր աթոռ-Ս. Երուսաղեմի դասրիարքություն հարաբերությունների ու ընդհանրապես, համակեցության հիմնահարցեր ֆնդության առնելու համար: Դա փոխարեն ստալինականներով ու վերջնազորով լի, անհարգալից տոնով նամակը հրապարակելուց, իսկ այնուհետև ուղարկելուց հետո Ամենադատի դասրիարքը մեկնում է Անթիլիաս՝ Արամ Ա Մեծի սանն Կիլիկի կաթողիկոսի հետ հանդիպելու համար: Եթե հաշվառնալ, որ ոչ հեռու անցյալում, այժմ էլ, Կիլիկի կաթողիկոսությունն առանձնապես աչքի չի ընկնում մեր եկեղեցու միասնությանը նպաստելու առումով (նկատելի է Անթիլիասի գործունեությունը 1956 թվականից ի վեր), կարելի է հեռու գնացող հետադարձումներ անել:

Բնավ չեն ուզում հավասար, որ Ամենադատի սրբազան հայրն անհետաձգելի բոլոր գործերը թողած (իսկ դրանք Ս. Երուսաղեմի Ս. Հակոբյանց միաբանությունում լինում են), իր վրա փորձում է մեր եկեղեցու դասրիարքի փոփոխ ու խոնարհացած հազուսեղանը...

Ինչ վերաբերում է Հայկական Երուսաղեմի հիմնահարցերին, հիշեցնեմ մի ֆանիսը. դասրիարքը բնակչությունը, ժամանակ առ ժամանակ երեսցող լուրերը մեր կալվածների կորստի մասին, Սուրբ վայրերում այլադավան հոգեւորականների հետ մեր հոգեւորականների մերթնդմերթ թեմացող հակամարտությունը, եւ այլն:

Հասկապես մտածող է Պարսիարք սրբազանի նախազգուշացում-ստալինական այն մասին, որ նա ոչ միայն չի բարեհաճի ժամանակ սեղեմներին Մայր աթոռում

հուզող բոլոր հարցերը, չարսահայել իր կարծիքը, անգամ, ընդգլխումներ: Պարսիարքը չմասնակցեց նաեւ Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնում հուլիսի 30-31-ին գումարված Գերագույն հոգեւոր խորհրդի նիստին, ուր նա, ի դատարան, համանախազա հող է:

Կառաջարկել, որ, հակառակ Ս. Երուսաղեմի դասրիարքի դիրքի, Գարեգին Բ Ամենայն հայոց ու Արամ Ա Մեծի սանն Կիլիկի կաթողիկոսները հանդես գան համատեղ հայտարարությամբ՝ ի նշան Հայ եկեղեցու միասնության:

Անհրաժեշտ է նաեւ մեր դեմքի գորակությունը, քանի որ եկեղեցու դասրիարքը մեր ճեղքված է առաջացնելու մեր հասարակության ու ազգի մեջ, դառնալու է մեր ազգային անվանական լուրջ մարտահրավեր ու ստալինական:

Իսկ Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսին ֆնդատողներին կառաջարկել արձանագրել, թե Վեհափառի ջանքերով քանի եկեղեցի է կառուցվել Հայաստանում ու մեր հանրապետության սահմաններից դուրս, քանի հոգեւորական է կրթվել թե Հայաստանի եկեղեցական կրթությանը, թե աշխարհի ամենահեղինակավոր ու ստանդարտ հասարակություններում: Ինչպե՞ս է բարեկարգվել Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածինը, որքանով է ընդլայնվել վանքի սարածը, քանի՞ երեխա է ֆրանսիական կրթություն ու հայեցի դասարանություն ստացել հայրողաց սներում, քանի անապատ է օգտվել մեր եկեղեցու սոցիալական ծրագրերից: Էլ չեն ասում դպրոցներում եկեղեցու դասընթացի ու կրոնագիտության դասավանդման մասին, որը մասաղ սեր-

հետ, «Ազգ»-ից՝ Հակոբ Ասատրյանը, այլ թերթերից Երուսաղեմի լրագրողները մեր մամուլի էջերում ինչ քանի մագուղայանք էին արձարում մեր եկեղեցուն վերաբերող թեմաները, անուն բազմաթիվ հարցադրումներ: Գրում էին գրագետ, անապատ, հարցերը լուսաբանում էին բազմակողմանի, թեւ կաթողիկոսական ընտրություններին նախորդող կրեղ ոչ թակաս թեմ էին:

Իսկ ի՞նչ ունենալու: Թվում է, անցել է գրեթե 20 տարի, քանի ունենալիք եկեղեցու, կրոնի մասին գրող լրագրողների մի ողջ սերունդ: Ավա՞ղ, այդպես չէ:

ԶԼՄ-ներից որեւէ մեկն ուսումնասիրել է այն, ինչ ունենալ եկեղեցուն 20-25 տարի առաջ ու ինչ կա այսօր, վերլուծել է եկեղեցու կողմից վերջին 10-14 տարում մշակված ու ընդունված ծրագրային փաստաթղթերը, որոնք վերաբերում են մեր ողջ եկեղեցու ներքին կյանքին: Որեւէ մեկը հետաքրքրվել է, թե ի՞նչ է Երուսաղեմի ժողովը, որը գումարվելու է առաջիկա սեղեմներ ամսին՝ 15-րդ դարից հետո առաջին անգամ, հետաձգել է, թե ինչ նորություն կա մեր եկեղեցու աշխարհափայտ թեմերի գործունեության կազմակերպական-իրավաբանական կազմակերպման, դրանց կանոնադրությունները բոլոր թեմերի ներկայացուցիչների մասնակցությամբ Մայր աթոռում ընդունված «Թեմական կանոնադրության ուղեցուցիչ» համադասարանական ընդունվելու ուղղությամբ: Հազար ու մի այլ հետաքրքրական բան կա եկեղեցու կյանքում, որ կարոն է մանրագին ուսումնասիրության ու լուսաբանման:

Փոխարենը, որոշ լրագրողներ զարմանալի ավյունով ու ոգեւորությամբ ընթացնելով ծածկում են մեր եկեղեցական կյանքի որոշ դժվարություններ, այս կամ այն հոգեւորականի գործունեությունը: Էլ չեն ասում եկեղեցու, դրա ստասակների նկատմամբ սարակական հարգանքի խղճաբացակայության մասին...

Հեռու են այն մտքեր, որ մեր եկեղեցուն խնդիրներ չկան, բայց դրանք մեզ է ֆնդարկվել ու լուծում ստանալ միմիայն միասնության դասրիարքներում, փոխըմբռնման մթնոլորտում: Դա՛ է մեր օրերի համալայականը:

Մենք բոլորս հայ ժողովուրդ ու Հայաստան կոչվող մեկ մավի մեջ ենք, եւ չարաչար սխալվում են նրանք, ովքեր ճոճում են մավն այն Երեւանի մոտակայք, եւ, միաժամանակ, հույս են փայլախոսում, որ չոր կմնան, կփրկվեն խեղդվելուց: Այդ մավի արկածի մասին երազում են ու օգտու են օգտվել գիտաշիջ Երեւանցիները, որոնք դասընթացի խորհուրդ ֆունդումներում փորձել են մեզ ոչնչացնել: Այսօր այդ թեմաներն ուրախությամբ հետևում են, թե ինչպե՞ս ենք մենք մեր սուրը ֆանդում:

Հաղադեւն անթույլատրելի ու աններելի է...